

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

QUALIFICATION WORK **of the second (master's) level of higher education**

DEz-71-22

Tatyana SOLOVYOVA

**ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT OF GRINDING AND
ASSEMBLY SHOP №2 PJSC "KHARKIVSKY BEARING FACTORY" AND
DEVELOPMENT OF MEASURES FOR ITS REDUCTION**

Sc. Advisir., Dr. Tech. Sc., Prof. Natalia Vnukova

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

гр. ДЕз-71-22

Тетяни СОЛОВЙОВОЇ

**ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ШЛІФУВАЛЬНО-СКЛАДАЛЬНОГО ЦЕХУ №2
ПАТ „ХАРКІВСЬКИЙ ПІДШИПНИКОВИЙ ЗАВОД” ТА РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЩОДО
ЙОГО ЗМЕНШЕННЯ**

керівник, д-р техн. наук, проф.

Наталія ВНУКОВА

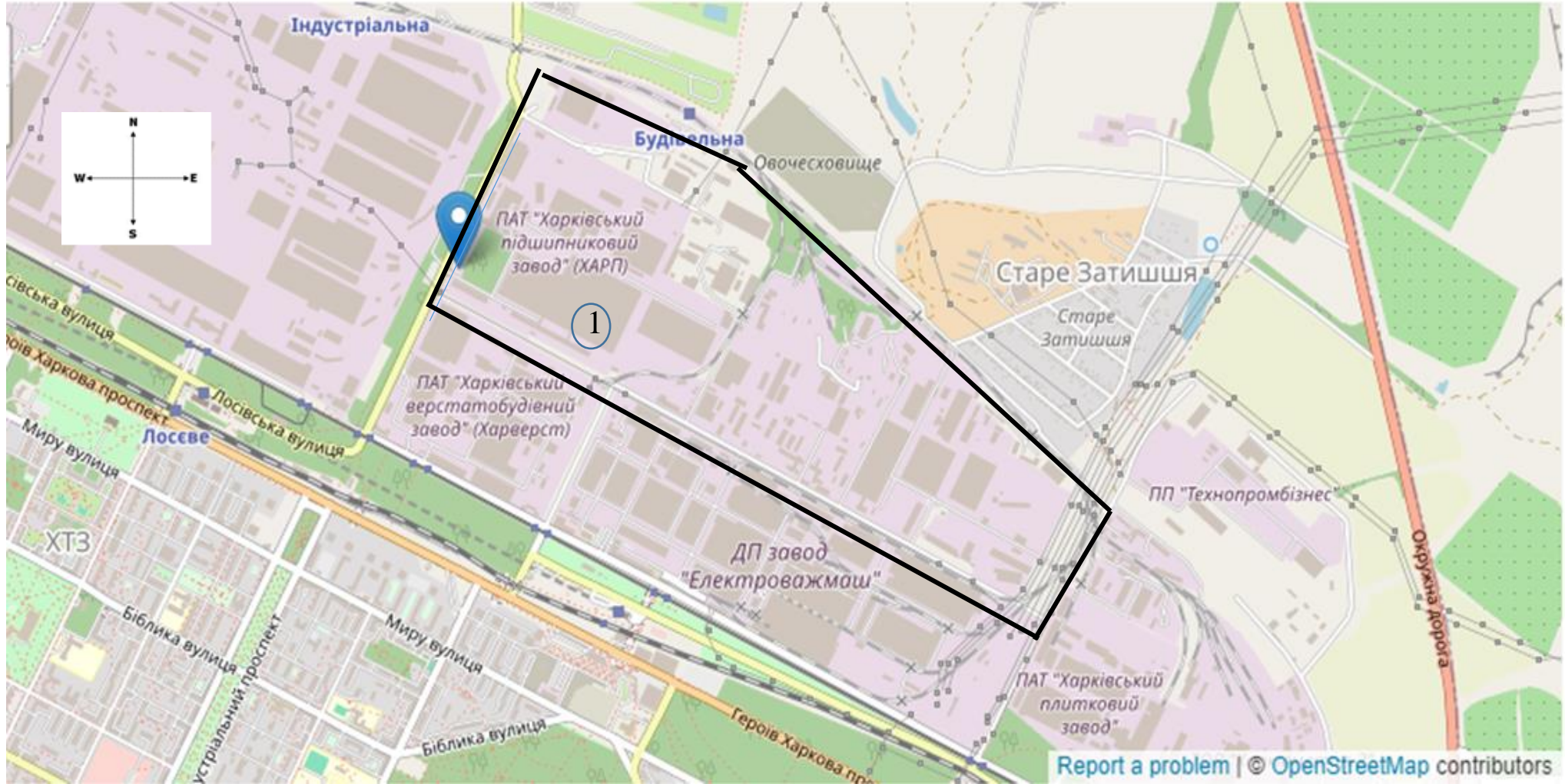
Мета та задачі роботи:

Мета роботи – дослідження впливу шліфувально-складального цеху №2 на довкілля та розробка заходів з покращення негативного впливу на навколишнє середовище

Задачі:

1. Провести аналіз існуючої технології виробництва шліфувально-складального цеху (ШСЦ) №2;
2. Проаналізувати рівень забруднення навколишнього середовища при роботі ШСЦ №2;
3. Провести уточнення санітарно-захисної зони
4. Розробити рекомендації щодо регулювання екологічної рівноваги в межах підприємства

Карта розміщення підприємства ПАТ «ХарП»

1 - Шліфувально складальний цех № 2

Витрати мастильно-охолоджуючої рідини

Найменування	Склад компонентів	Годинна витрата м ³ /год
Шліфувальна МОР	3% розчин пасти ГЛ-1С	400
Шліфувальна суперфінішна МОР	Масло - И - SA - 96% Олейнова кислота - 4%	8
Консервуючий розчин	Масло И-20	8
Миючий розчин	Лабомід-101	8

Продукція, яка поступає на ШСЦ-№2

№ п/п	Вибір	Модель характеристика	Річна програма тис.шт.	Маса	
				одиниці, кг.	програма річ. випуск, т
1.	Шарикові підшипники	розмірна група 18-:-30мм	7400	0,205	1517
2.	Шарикові підшипники	розмірна група 30-:-50мм	600	0,740	444,3
	Разом:		8000		1961,3

Результати розрахунків щодо доцільності проведення розсіювання забруднюючих речовин

№ п/п	Назва забруднюючих речовин	Викид М існуючий г/с	Викид М перспект. г/с	ГДК мг/м ³	Доцільність так/ні
1	2	3	4	5	9
1	натрію гідроксид	0,17487	0,16933	0,01	так
2	натрію карбонат	0,03827	0,029617	0,04	так
3	натрію нітрит	0,00754	0,00624	0,005	так
4	кислота азотна	0,01615	0,01584	0,4	ні
5	водень хлористий	0,12461	0,12292	0,2	так
6	вуглецю оксид	5,2729	5,3987	5,0	так
7	масло мінеральне нафтове	2,4022	2,405478	0,05	так
8	сума NO _x в перерахунку на азоту діоксид	0,79905	0,00775	0,085	так
9	ангідрид сірчистий	0,0851	0,0851	0,5	так
10	кислота олеїнова	-	0,00001	0,1	ні

Витрати води ШСЦ №2

Найменування споживача	Система повторного використання			Господарчо-питного водопроводу			З технічного водопроводу			Система оборотного водопроводу		
	м ³ /доб	м ³ /год	л/с	м ³ /доб	м ³ /год	л/с	м ³ /доб	м ³ /год	л/с	м ³ /доб	м ³ /год	л/с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Господарчо-питні потреби				4,9	1,0	0,3						
2. Душі				13,5	9,0	2,5						
3. Виробничі потреби												
а). Підживлення системи МОР							4,0	0,3	0,2			
б). Травильне відділення	16,8	1,1	0,3				7,2	0,5	0,2			
в). Охолодження теплообмінників										576,0	36,0	10,0
4. Полів території							6,0	3,0	0,8			
Всього:	16,8	1,1	0,3	18,4	10,0	2,8	17,2	3,8	1,2	576,0	36,0	10,0

Ефективність очистки виробничих стоків травильного відділення

№ п/п	Найменування забруднення	Концентрація забруднень в мг/л.			Примітка
		до очистки	після очистки на повторне використання	після очистки на скид в побутову каналізацію	
1	Завислі речовини	100,0	1,5	80,0	
2	Залізо (загальне)	55,0	0,3	0,9	
3	Хлориди	37,0	35,0	36,0	
4	Нафтопродукти	20,0	0,5	1,6	
5	Манганати	5,5	5,0	5,0	
6	Фосфати	8,7	4,5	6,0	
7	Уротропін	2,9	2,5	2,7	
8	ПАР	4,5	0,2	0,2	

Види відходів, клас небезпеки, місце розташування та спосіб утилізації

Назва відходів	Клас небезпеки	Код	Річна кількість	Місце збирання відходів	Спосіб зберігання відходів	Проектує мий спосіб утилізації, знешкодження, знищення відходів
Шлам шліфування та полірування	III	2820.2.1.22	100т	ШСЦ-2 шліфувальне обладнання	шламова площадка	утилізація на полігоні промвідходів
Шлам гальванічний з осаджувачем лугом	IV	2820.2.9.24	7,4т	очисні споруди травильного відділення	- II -	утилізація на полігоні промвідходів
Фільтри очищення повітря відпрацьовані.	IV	32120.2.9.03	0,025т	пило газоочисні установки	- II -	-//-
Відпрацьовані лампи люмінесцентні	I	7710.3.1.26	166 шт	виробничі і побутові приміщення	склад	утилізація спеціалізованим підприємством "НВП "Екосфера"

Розрахунок санітарно-захисної зони підприємства

$$l = L_0 \frac{P}{P_0}$$

де l – розрахунковий розмір СЗЗ, м; L_0 – розрахунковий розмір ділянки місцевості в даному напрямі, де концентрація шкідливих речовин перевищує ГДК, м; P – середньорічна повторюваність напрямів вітрів одного румба, що розглядається, %; P_0 – повторюваність напрямів вітрів румба при круговій розі вітрів, при восьмирумбовій розі вітрів $P_0 = 100/8 = 12.5$ %.

Позначення	Румби напрямку вітрів							
	Пн	ПнСх	Сх	ПдСх	Пд	ПдЗх	Зх	ПнЗх
$P, \%$	8	11	22	14	9	12	14	11
$\frac{P}{P_0}, \%$	0,64	0,88	1,76	1,12	0,72	0,96	1,12	0,88
Розрахунковий розмір СЗЗ	300	300	300	300	300	300	300	300

Розрахункова санітарно захисна зона знаходиться в межах прийнятої для підприємства ВАТ «Харківський підшипниковий завод».

Рекомендації зі зменшення негативного впливу на довкілля

Пропонуються технологічні рішення, що зменшують або запобігають негативному впливу на навколишнє середовище:

- компактне розміщення сучасного технологічного обладнання з забезпеченням вентиляційними системами з високим ступенем очистки;
- модернізування очисних споруд травильного відділення;
- вдосконалення централізованої системи подачі МОР.

ВИСНОВКИ

- Проведено аналіз існуючої технології виробництва шліфувально-складального цеху (ШСЦ) №2;
- Проведено аналіз рівня забруднення навколишнього середовища при роботі ШСЦ №2;
- Проведене уточнення санітарно-захисної зони виявило, що в границях зони основного майданчику підприємства, у районі житлової забудови перевищення ГДК не спостерігається;
- Надані рекомендації щодо регулювання екологічної рівноваги в межах підприємства.